

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Традиційне для централізованої системи господарювання техніко-економічне обґрунтування планових показників, яке передбачало стислу оцінку економічної ефективності проекту, втратило свою актуальність з переходом до ринкової економіки. Натомість з'являється принципово новий документ – бізнес-план, який містить детальну характеристику основних аспектів майбутнього підприємства, аналіз можливих проблем та способи їх вирішення.

Сутність та роль бізнес-планування в діяльності підприємств вивчали як вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема К. Барроу, О. Волков, М. Денисенко, В. Горемикін, Р. Гріфін, В. Іванова, О. Кузьмін, О. Мельник, Г. Осовська, В. Слиньков, В. Стадник, Г. Тарасюк, В. Ясинський.

Бізнес-план – це план розвитку підприємства, необхідний для освоєння нових сфер діяльності фірми, створення нових видів бізнесу.

Бізнес-планування вирішує ряд важливих проблем:

1. Визначає ступінь життєздатності та майбутньої стійкості фірми, знижує ризик підприємницької діяльності;
2. Конкретизує перспективи бізнесу у вигляді системи кількісних та якісних показників розвитку;
3. Приваблює увагу та інтерес, забезпечує підтримку зі сторони потенційних інтересів фірми;
4. Допомогає отримати цінний досвід планування, розвиває перспективний погляд на організацію та її робоче середовище [4].

Мету створення бізнес-плану можна охарактеризувати за допомогою наступних тверджень:

1) ключовим фактором процвітання в бізнесі є планування. План з його конкретною комерційною метою і програмою дій щодо їх досягнення виконує роль гіда, що веде бізнес лабіринтом економіки. Іншими словами, бізнес-план — це засіб, за допомогою якого підприємець може управляти своїм бізнесом [2].

2) розробка бізнес-плану примушує підприємця моделювати ситуації і розглядати проблеми, які можуть перешкоджати успіху підприємницького почину. Це дозволяє попередити багато ускладнень або (в крайньому випадку) краще підготуватися до труднощів, наперед намітити шляхи їх подолання.

3) бізнес-план — це засіб залучення позикового капіталу, необхідного для розвитку бізнесу, оскільки забезпечує не тільки виробничу, ринкову і організаційну, але і фінансову інформацію про майбутню фірму. Ця інформація дозволяє визначати, скільки необхідно стартового капіталу, як він буде витрачений на погашення кредитів, який ступінь ризику бізнесу і т.п. [3, с. 112].

4) на початковому етапі бізнес-план служить основним інструментом комунікацій між підприємцем і зовнішнім світом. Він покликаний переконати майбутніх постачальників, продавців і найнятих робітників у тому, що підприємницька ідея є приваблива, обґрунтована і реальна для здійснення плану.

5) в процесі складання бізнес-плану розвиваються здібності підприємця як менеджера, адже він набуває досвіду оцінки умов конкуренції, способів просування товарів на ринок, використання переваг бізнесу, фінансового планування тощо. Складаючи бізнес-план, підприємець-менеджер ретельно аналізує всі економічні аспекти своєї ідеї. Також в процесі розробки проекту з'являється можливість з'ясувати перешкоди на шляху до реалізації підприємницького задуму, які не можуть бути усунені і, таким чином, уникнути витрат часу, грошей і зусиль підприємця [1, с. 35].

Особлива потреба у розробці бізнес-плану виникає при веденні переговорів із закордонними фірмами. Як правило, він є опорною точкою для початку переговорів між підприємцем та можливими інвесторами. Бізнес-план як ніякий інший з планів фірми має зовнішню направленість, перетворюється в свого роду товар, продаж якого повинний принести максимально можливий вигаи.

Загалом, вдало розроблений бізнес-план є надійним інструментом у конкурентному змаганні та в розширенні своєї справи. Він дає можливість оцінити життєздатність підприємства в конкурентних умовах, формує орієнтири першочергової діяльності, виступає аргументованою базою для одержання фінансової підтримки від зовнішніх інвесторів. Як свідчить практика, особливо гостро розробки бізнес-плану потребують підприємці, які бажають залучити іноземні інвестиції, у той час як більшість іноземних інвесторів віддають перевагу традиційній схемі надання коштів, ключовим елементом якої виступає розгляд бізнес-плану.

Література

1. Агафонова Л. Г., Рога О. В. Підготовка бізнес-плану: Практикум. — 3-тє вид., стер. — К.: Знання, 2001. — 158 с.
2. Братішко Н. Теоретичні основи бізнес-планування [Електронний ресурс] - Режим доступа: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/10_83312.doc.htm
3. Волкова В.Н., Денисов А.А. Основы теории систем и системного анализа: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности „Системный анализ и управление”. Изд. 2-е, перераб. и доп. – СПб.: Изд-во СПбГТУ, 1999. – 274 с.
4. Протопопова В. О. Економіка підприємства : Конспект лекцій [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://readbookz.com/book/107/2547.html>